

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou ve věci

žalobkyně: **M. K.**, nar. X.
státní příslušnost: X.
t. č. pobytem X.

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky,**
sídlem poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2020, č. j. OAM-532/ZA-ZA11-P10-2019,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

- 1. Rozhodnutím ze dne 19. 2. 2020, č. j. OAM-532/ZA-ZA11-P10-2019 („rozhodnutí žalovaného“) žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, §

14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Toto rozhodnutí žalobkyně napadla žalobou.

2. Žalobkyně namítá, že žalovaný neúplně zjistil skutkový stav, neboť nezohlednil skutečnosti hovořící v její prospěch a nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo. V důsledku toho nesprávně vyhodnotil, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení azylu a doplňkové ochrany. Žalovaný chybně interpretoval § 12 písm. a) zákona o azylu, pokud jde o uplatňování politických práv a svobod. Podle žalovaného je jím pouze dlouhodobá účast na demonstracích. Takový výklad však odporuje judikatuře Nejvyššího správního soudu, podle které je uplatňováním politických práv i ojedinělá účast na demonstraci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81).
3. Dále žalobkyně odkazuje na zprávy o zemi původu, z nichž dovozuje, že Kazachstán je země, která se snaží potlačovat demokratické svobody. Podle těchto zpráv úřady např. v květnu 2018 zadržely desítky lidí protestujících proti mučení a porušování lidských práv. Stát omezuje internet a monitoruje sociální média. Vláda ukládá přísná omezení svobody shromažďování. Veřejná shromáždění vyžadují povolení místní správy, která je běžně odepírá. Policie často rozpouští shromáždění a jejich organizátoři a účastníky pokutuje a uvěžňuje.
4. Žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních informací o zemi původu žalobkyně, které by se týkaly postavení aktivistů a demonstrantů. Závěry o aktuální situaci proto žalovaný nedostatečně podložil. Žalovaný si účelově vybírá pouze ty informace, které podporují jeho závěry. Namísto zohlednění skutkového stavu popsaného v těchto zprávách zpochybňuje tvrzení žalobkyně na základě svých nepodložených úvah. Žalobkyně navrhla soudu, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

II. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný považuje obavy žalobkyně z pronásledování za neopodstatněné. Žalobkyni vypověděla, že jí pouze jednou hrubým způsobem vyhrožoval a nadával vysoce postavený představitel kazašské policie. Důvodem byla účast žalobkyně na demonstraci, na které řekla, že celý kazašský systém je špatný. Žalobkyně po tomto incidentu bez jakýchkoli potíží dále pokračovala ve svém životě společně s její dcerou. Nikdo již žalobkyni nevyhrožoval ani ji nepronásledoval. Výpověď žalobkyně, která tvrdí, že je nyní po čtyřech měsících od demonstrace v hledáčku policie, se jeví jako účelová. To vše navíc v období, kdy jí v České republice končí pracovní vízum. Žalovaný nevidí obavy žalobkyně jako opodstatněné.
6. Žalovaný nesouhlasí s námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nedostatečně zjištěných informací o zemi původu. Žalovaný zjistil skutkový stav způsobem, aby mohl ve věci vydat rozhodnutí a použité informace byly aktuální a relevantní. Žalovaný zprávy vyhotovuje na základě informací z relevantních a objektivních zdrojů a drží se přitom

požadavků tak, jak je vymezuje judikatura Nejvyššího správního soudu. Žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl.

III. Replika žalobkyně

7. V reakci na vyjádření žalovaného zaslala žalobkyně soudu repliku. Uvádí, že žalovaný se nijak nevyjadřuje k žalobním námitkám. Žalobkyně v zemi původu čelila pronásledování v souvislosti s její účastí na veřejném shromáždění, kde otevřeně kritizovala vládní politiku. Na základě toho došlo ke konfliktu s policistou a poté ji policie opětovně kontaktovala. Žalobkyně znovu odkázala na judikaturu citovanou v žalobě. Žalovaný se k ní nevyjádřil. Zopakovala, že dostupné zprávy o zemi původu dokládají porušování práv demonstrantů. Žalovaný využil pouze obecné zprávy, které nejsou dostatečně individualizované vůči azylovým důvodům žalobkyně. Napadené rozhodnutí proto nestojí na důsledně zjištěném skutkovém stavu.

IV. Napadené rozhodnutí a správní spis

8. Žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu dne 10. 6. 2019. Jako důvod uvedla, že se bojí vrátit domů, protože ji tam hledá policie. Účastnila se mítinku, na kterém požadovala odstoupení prezidenta. Jeden policista ji obvinil z protiprezidentských agitací. Žalobkyně má strach, že skončí ve vězení.
9. Začátkem února 2019 se žalobkyně účastnila demonstrace. Konala se v reakci na požár v provizorním ubytování pro rodiče a děti, který usmrtil několik dětí.. Cílem bylo upozornění, aby k takovým tragédiím v budoucnosti nedocházelo a aby jim městská správa předcházela. Žalobkyně se shromáždění účastnila, neboť sama má dítě. Jeho průběh popsala tak, že k budově úřadu přišlo asi 25-30 lidí, většinou žen. Následně z budovy vyšel člověk z ochranky, který sdělil, že tam není povoleno se scházet. Někdo přivolal i policii. Organizátorka se zeptala, zda může přivést starostu, načež vstoupila do budovy. Ostatní ženy začaly hovořit o potřebě, aby ministr práce a sociálních věcí odstoupil, protože matky s více dětmi musí chodit do práce a děti nechávat samotné doma. Žalobkyně jim však řekla, že za to nemůže ministr práce, ale že je to chyba celého systému, který sestavil prezident Nazarbajev. Následně k žalobkyni přistoupil podplukovník (to, že se jednalo o podplukovníka, žalobkyně zjistila podle hvězdiček na výložkách). Žalobkyni řekl, že ji zničí ve vězení. Byl na ni velice hrubý.
10. Ohledně svého strachu o život žalobkyně uvedla, že 9. 6. 2019 byl zvolen nový prezident, ale nebyly to řádné volby. Nazarbajev místo sebe dosadil jiného svého člověka a v Kazachstánu kvůli tomu začaly protesty. Od 3. 6. 2019 začali hledat žalobkyni, o čemž jí řekla její patnáctiletá dcera. Ta je aktuálně u kamarádky žalobkyně v Kazachstánu. Před volbou prezidenta se taky konaly demonstrace a všichni rizikovní lidé měli být izolováni. Takto chtěli izolovat i žalobkyni, neboť se na předmětném shromáždění vyjádřila, že celý systém je prohnitý a je potřeba jej změnit.
11. Žalobkyně do České republiky přicestovala dne 22. 3. 2019 na základě pracovního víza, které začala vyřizovat již v květnu 2018. O mezinárodní ochranu požádala až v červnu

2019 proto, že dřív neměla informaci o tom, že ji hledá policie. O tom ji informovala dcera teprve začátkem června. Řekla, že za ní chodí policie a ptá se, kde je matka.

12. Žalovaný k žádosti shromáždil dvě zprávy o zemi původu žalobkyně: Informaci OAMP, Kazachstán – bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 27. 6. 2019 a Výroční zprávu MZV USA o dodržování lidských práv, Republika Kazachstán, ze dne 18. 4. 2019. S těmito informacemi žalovaný žalobkyni seznámil. Ta k nim neměla připomínky a další podklady nenavrhla.
13. Neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu žalovaný ve svém rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že je ve vlasti pronásledována za uplatňování politických práv a svobod. V kontextu toho, že o mezinárodní ochranu požádala až v době skončení platnosti víza, žalovaný považuje její výpověď za nevěrohodnou. Navzdory tomu, jakou podle žalobkyně přikládají státní orgány vážnost předmětnému shromáždění (mj. tím, že byl na místě vysoce postavený policejní funkcionář), po ukončení akce žalobkyně neměla v zemi původu žádné problémy. Chodila do zaměstnání a měsíc a půl po konání shromáždění odjela do České republiky. Účast žalobkyně na shromáždění neměla žádné bezprostřední dopady do jejího života – státní orgány ji nezadržely, nevyslychaly ani jenom nekontaktovaly. Ke kontaktu policie s dcerou žalobkyně mělo dojít bez jakékoliv souvislosti s účastí žalobkyně na předmětném shromáždění. Stalo se tak až čtyři měsíce po jeho konání. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla v zemi původu pronásledována. Žalovaný neshledal ani odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
14. Podle rozhodnutí žalovaného žalobkyně nesplňuje ani důvody pro udělení humanitárního azylu, azylu za účelem sloučení rodiny nebo doplňkové ochrany. Neuvedla, že by jí měl hrozit trest smrti. Ohledně nebezpečí špatného zacházení žalovaný odkázal na to, že zemi původu opustila legálně, nikdy neměla žádné problémy se státními orgány a jejím tvrzením ohledně toho, že ji hledá policie, nevěří. Skutečnost, že Kazachstán nelze hodnotit jako zemi s vysokým stupněm demokracie a že se zde vyskytují případy porušování lidských práv, nesvědčí o tom, že právě žalobkyni hrozí reálné nebezpečí vážné újmy. Žalobkyni nehrozí ani vážná újma v souvislosti s ozbrojeným konfliktem, neboť takový konflikt v Kazachstánu neprobíhá. Její vycestování neodporuje mezinárodním závazkům České republiky.

V. Posouzení věci krajským soudem

a. Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

15. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s.ř.s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání. Vyzval účastníky řízení, zda s takovým postupem souhlasí. Účastníci se ve stanovené lhůtě k tomuto návrhu nevyjádřili, proto se má za to, že s rozhodnutím o věci samé bez jednání souhlasí. Krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
16. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (podle § 75 odst. 2 s.ř.s.) a podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“).
17. Žaloba **není důvodná**.
18. Žalobkyně své žalobní námitky směřuje primárně proti důvodům neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Namítá též nedostatečné zjištění skutkového stavu žalovaným kvůli tomu, že si neshromáždil dostatek relevantních a aktuálních zpráv o zemi původu. Tato námitka může být relevantní nejenom ve vztahu k azylu, ale také ve vztahu k doplňkové ochraně. Krajský soud proto bude napadené rozhodnutí přezkoumávat v tomto rozsahu. Nejdříve se vyjádří ke druhé z uvedených námitek, neboť pokud by se okázalo, že skutkový stav žalovaný nezjistil řádně, nemělo by smysl posuzovat, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.

b. Ke shromážděným zprávám o zemi původu

19. V souladu s § 23c písm. c) zákona o azylu má žalovaný povinnost jako jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí shromáždit přesné a aktuální informace z různých zdrojů o zemi původu žadatele. Judikatura uvedený požadavek rozvádí tak, že tyto informace musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81). Těmto nárokům v předmětné věci žalovaný dostál.
20. Při posouzení toho, zda shromážděné zprávy odpovídají uvedeným požadavkům, není rozhodující jejich kvantita, ale obsah. Přestože žalovaný vycházel pouze ze dvou zpráv, tyto obsahují dostatek informací nezbytných pro řádné posouzení důvodnosti žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany. Zejména zpráva MZV USA je informačně poměrně bohatá a obsahuje také pasáž, která se věnuje svobodě shromažďování. Tato zpráva poskytuje prakticky totožné informace, jako jsou ty, na které v žalobě odkazuje žalobkyně. Mezi nejvýznamnější problémy s dodržováním lidských práv řadí značné zasahování do práva na pokojné shromažďování. Dále mluví o tom, že v roce 2018

docházelo k výrazným omezením svobody shromažďování. Opoziční představitelé a pozorovatelé lidských práv si stěžovali, že komplikované a vágně formulované úřední postupy a desetidenní lhůta pro oznámení konání shromáždění znesnadňují pořádání veřejných demonstrací. Zpráva dokumentuje i průběh několika konkrétních shromáždění. Konkrétně se zde píše o protestu, který se uskutečnil 10. 5. 2018, a který policie rozehnala a několik lidí zadržela. Následně jim soud uložil pokutu nebo krátkodobou správní vazbu. K masovému zatýkání došlo i v souvislosti s plánovanými protesty v několika městech dne 23. 6. 2018. Policie zadržela i kolemjdoucí, včetně např. seniorů, těhotných žen a dětí. V některých městech došlo k rozehnání demonstrantů, aniž by policie zasáhla.

21. Z uvedeného je zřejmé, že zprávy, které shromáždil žalovaný, se věnují postavení aktivistů a demonstrantů v Kazachstánu. Tato žalobní námitka proto není důvodná. Nelze souhlasit ani s námitkou, že zprávu MZV USA žalovaný řádně nezohlednil, resp. že s ní pracoval selektivně. Skutečnost, že výše uvedené pasáže žalovaný v odůvodnění rozhodnutí necitoval, neznamená, že s touto zprávou nepracoval. Žalovaný zdůvodnil, že individuální okolnosti případu žalobkyně, tak jak je prezentovala během pohovoru, nevedou k závěru o tom, že jí osobně hrozí pronásledování. Není proto rozhodné, že z dostupných informací vyplývá, že účast na demonstraci v Kazachstánu obecně může vyvolat a často také vyvolává negativní odezvu ze strany bezpečnostních složek. Žalovaný dospěl k závěru, že v případě žalobkyně k vyvolání takové reakce nedošlo. Hodnocení správnosti tohoto závěru se krajský soud věnuje v následující části rozsudku.

c. Pronásledování žalobkyně kvůli uplatňování politických práv

22. Žalovaný ve svém rozhodnutí podle žalobkyně nesprávně vyložil pojem „uplatňování politických práv“ ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Tato námitka taktéž není důvodná.
23. V obecné rovině lze žalobkyni dát za pravdu v tom, že i jednorázová účast na demonstraci je uplatňováním politických práv. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, § 12 písm. a) zákona o azylu je třeba vykládat souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod („Listina“) a její celkovou systematikou; za politická práva a svobody se proto považují politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny. Zároveň platí, že intenzita či rozsah výkonu politických práv ani společenský dopad nepředstavují kritéria pro rozlišení toho, zda určité jednání představuje uplatňování politických práv. Intenzita a rozsah aktivit hraje roli až při posuzování příčinné souvislosti mezi uplatňováním politických práv, resp. projevováním politického názoru, a existencí pronásledování (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014-44 nebo rozsudek ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57).
24. Z rozhodnutí žalovaného ale nevyplývá, že by posouzení otázky uplatňování politických práv bylo důvodem neudělení mezinárodní ochrany. Tím bylo to, že žalovaný nedospěl k závěru, že by kazašské státní orgány žalobkyni za uplatňování politických práv pronásledovaly. S tímto názorem se krajský soud ztotožňuje.
25. Je sice pravdou, že ze zpráv o zemi původu, na které odkazuje žalobkyně, i z těch, které obsahuje správní spis, vyplývá, že uplatňování politických práv v Kazachstánu státní moc

často potlačuje. Dochází k rozhánění demonstrací a zatýkání demonstrantů. Lze proto souhlasit s žalobkyní v tom, že v Kazachstánu je patrná systematická snaha státu omezovat a v určitých případech i sankcionovat výkon svobody pokojného shromažďování. Z toho však zároveň nelze dovozovat, že každý účastník demonstrace je automaticky vystaven pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Takový závěr není možné přijmout ve vztahu k žalobkyni.

26. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že je zcela nepravděpodobné, aby žalobkyni hledala policie v souvislosti s její účastí na předmětné demonstraci teprve čtyři měsíce poté, co se tato demonstrace uskutečnila. Z výše citované zprávy vyplývá, že pokud stát má zájem na potrestání demonstrantů, děje se tak přímo v průběhu samotné demonstrace. Žalobkyně sama uvedla, že na shromáždění dohlížela policie. Proto lze předpokládat, že pokud by žalobkyni vyhodnotili jako „rizikovou osobu“, k jejímu postihu by došlo přímo na místě, nikoliv s několikaměsíčním zpožděním. Žalobkyně kromě jedné poznámky, kterou během shromáždění vyjádřila nespokojenost s prezidentem Nazarbajevem a kazašským politickým systémem, své politické postoje veřejně jinak neprezentovala. Případný zájem policie o její osobu v této souvislosti se proto jeví zcela nepravděpodobný, pokud byl navíc již zvolen nový prezident. Výpovědi žalobkyně, ačkoliv ji lze označit za vnitřně konzistentní, chybí vnější konzistentnost, tj. soulad s informacemi o zemi původu. Není ani hodnověrná, neboť v kontextu dostupných informací nedává logický smysl.
27. Pro úplnost soud dodává, že i pokud bychom připustili, že tvrzení žalobkyně o tom, že ji hledala policie je pravdivé, tato skutečnost sama o sobě nezakládá důvod pro udělení azylu (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2006, č. j. 3 Azs 442/2004-61, ve kterém soud dovodil, že „*tvrzenou skutečnost, že manžela v místě bydliště bez uvedení důvodu hledali policisté, rovněž nelze bez dalšího považovat za skutečnost objektivně zakládající odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů [...], tak jak má na mysli § 12 zákona o azylu*“). Není totiž zcela zřejmé jednak to, s jakým cílem ji policie hledala, ani to, zda návštěva policie měla souviset právě s tím, že se žalobkyně účastnila demonstrace. Žalobkyně v tomto ohledu nepředložila žádný konkrétní důkaz.
28. Pronásledováním rozumí zákon o azylu závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování (§ 2 odst. 4 zákona o azylu). Z výpovědi žalobkyně nevyplývá, že by jí takové jednání hrozilo. Projev jejího politického názoru nebyl natolik intenzivní, aby založil přiměřenou pravděpodobnost, že žalobkyně bude ve vlasti čelit jakémukoliv negativnímu jednání ze strany státních složek. Z výše citované zprávy navíc vyplývá, že nejčastějším důsledkem účasti na demonstraci je uložení pokuty nebo krátkodobá administrativní detence. Tato opatření sama o sobě nedosahují intenzity závažného porušení lidských práv. Obavy žalobkyně z ublížení na zdraví či uvěznění nelze v kontextu výše uvedených skutečností považovat za opodstatněné.
29. Lze proto uzavřít, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu. Skutkový stav žalovaný zjistil dostatečně a následně jej

správně zhodnotil podle příslušných ustanovení zákona o azylu. Krajský soud s tímto hodnocením souhlasí. Žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s., protože žalobní body jsou nedůvodné a krajský soud nezjistil žádnou vadu, k níž by musel přihlédnout i bez námítky.
37. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 9. listopadu 2020

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.